



Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

KIRA RAITTINEN

Varhaiskasvatuksen sosionomi; työnkuva ja osaaminen

SOSIAALIALAN TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Raittinen, Kira: Varhaiskasvatuksen sosionomi: työnkuva ja osaaminen
Opinnäytetyö, AMK
Sosiaalialan tutkinto-ohjelma, Sosionomi AMK
Huhtikuu 2024
Sivumäärä: 42

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa Huittisten kaupungin varhaiskasvatukselle tietoa sosionomin osaamisesta ja työnkuvasta varhaiskasvatuksessa. Sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa vuonna 2030 voimaan astuvan varhaiskasvatustalouden muutoksen vuoksi on muuttumassa ja työnkuva on vielä muoutumassa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuoda esille ajatuksia ja näkemyksiä tulevien varhaiskasvatuksen sosionomien roolista varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyössä toteutettiin määrällinen tutkimus. Tutkimuskysely lähetettiin osalle Huittisten kaupungin varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää varhaiskasvatuksen henkilöstön ajatuksia varhaiskasvatuslaista sekä sosionomin ja opettajan työtehtävien eriyttämisestä. Kyselyn perusteella voidaan todeta, että sosionomi on tärkeä jäsen moniammatillisessa työyhteisössä. Kyselyn perusteella myös voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen henkilöstö ei tiedä mitkä sosionomin työtehtävät tarkalleen tulevaisuudessa ovat.

Opinnäytetyön perusteella voidaan päätellä, että sosionomin osaamiselle on tarvetta varhaiskasvatuksessa. Lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet ja myös perheet tarvitsevat entistä enemmän apua ja tukea. Sosionomi osaa auttaa lapsia ja perheitä kokonaisvaltaisesti. Sosionomi tuo varhaiskasvatukseen omalla osaamisellaan tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluverkostosta sekä monipuolista kykyä lasten ja perheiden tukemiseen.

Avainsanat: sosionomi, varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen sosionomi, osaaminen, Huittinen, Huittisten varhaiskasvatus

ABSTRACT

Raittinen, Kira: Bachelor of Social Services in early childhood; job description and competences

Bachelor's thesis

Social Services, Bachelor of Social Services

April 2024

Number of pages: 42

The purpose of this thesis was to provide the early childhood education services of the city of Huittinen with information about the competences and job description of a Bachelor of Social Services. Due to legislative changes to the Act on Early Childhood Education and Care about to be implemented in the year 2030, the role of Bachelor of Social Services in early childhood education is changing and the job description is still in the process of taking shape. The aim of this thesis was to present ideas and views about the role of future Bachelors of Social Services in Early Childhood Education and Care.

As part of this thesis, a quantitative study was conducted. A questionnaire was sent to some of the personnel of early childhood education services in Huittinen. The objective of the thesis was to survey the views of early childhood education personnel regarding the Act on Early Childhood Education and Care as well as the separation of the duties between Bachelors of Social Services and teachers. Based on the questionnaire it also became evident that the personnel of early childhood education are not familiar with what the job description of Bachelors of Social Services will be in the future.

Based on this thesis it can be deduced that there is a need for the expertise of Bachelors of Social Services in early childhood education. The support needs of children and families have increased, and Bachelors of Social Services are able to help children and families holistically. They can provide early childhood education with knowledge on the network of social and health services as well as with diverse capabilities for supporting children and families.

Keywords: Bachelor of Social Services, early childhood education, Bachelor of Social Services in early childhood education, early childhood education of Huittinen

ALKUSANAT

Opinnäytetyöhöni sain ajatuksen Huittisten kaupungin varhaiskasvatuksesta. Uusi 1.9.2018 voimaan astunut varhaiskasvatuslaki toi varhaiskasvatukselle isoja muutoksia. Varhaiskasvatuslaki pyrkii takaamaan varhaiskasvatusikäisten lasten mahdollisimman hyvän ja kokonaisvaltaisen kasvun, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden (Varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Haluan osoittaa kiitoksen Huittisten kaupungin varhaiskasvatukselle, joka toimi toimeksiantajanani opinnäytetyössäni. Kiitos kuuluu myös jokaiselle kyselyyni vastanneelle ja tätä kautta näkemyksiään esiin tuoneelle.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTOKOHTANA TIETO VARHAISKASVATUKSESTA	8
2.1 Varhaiskasvatus	8
2.2 Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta	9
2.2.1 Lapsen etu	9
2.2.2 Oppiminen	11
2.2.3 Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa	12
2.3 Varhaiskasvatuksen tehtävä ja tavoitteet	12
2.4 Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne	14
2.5 Huittisten kaupungin varhaiskasvatus	15
3 TIETOA VARHAISKASVATUKSEN SOSIONOMIN (AMK) OPINNOISTA JA AMMATISTA	16
3.1 Sosionomi (AMK)	16
3.2 Varhaiskasvatuksen sosionomin osaaminen	17
3.3 Sosiaalipedagoginen osaaminen	17
3.4 Sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa	18
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	19
4.1 Kvantitatiivinen tutkimus	19
4.2 Aineistonkeruu	20
4.3 Aineiston analyysi	20
4.4 Luotettavuus ja eettisyys	20
5 KYSELYTULOKSET	22
5.1 Työkokemus varhaiskasvatuksessa ja koulutustausta	22
5.2 Lakimuutoksen tarpeellisuus ja tieto lakimuutoksesta työpaikalla	22
5.3 Pedagoginen vastuu	23
5.4 Palvelujärjestelmän tunteminen ja palveluohjaus	23
5.5 Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö, moniammatillinen verkostotyö ..	23
5.6 Sak-aika, palkkaus ja VES-päivät	24
5.7 Vapaa sana	25
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTIA	26
7 OMA POHDINTA	29
7.1 Oma pohdinta	29
7.2 Kehitysajatuksia	31
LÄHTEET	34

LIITE 1: SAATEKIRJE	37
LIITE 2: KYSELYLOMAKKEEN RUNKO	38
LIITE 3 TUTKIMUSLUPA.....	41

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Sen tavoitteena oli selvittää sosionomin työnkuva, tehtävät ja osaaminen varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatus muuttuu ja kehittyy koko ajan ja viimevuosien merkittävin muutos on varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden muuttaminen. Uudet valmistuvat sosionomit eivät enää ole kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajaksi vaan toimivat jatkossa ammattinimikkeellä varhaiskasvatuksen sosionomi. Tämä lakimuutos tuli voimaan vuonna 2018 ja vuoteen 2030 mennessä ryhmässä tulisi olla varhaiskasvatuksen opettaja, lastenhoitaja sekä varhaiskasvatuksen sosionomi (Varhaiskasvatuslaki 540/2018). Tällä hetkellä haasteen varhaiskasvatuksen sosionomin ammattiin tuo epätietoisuus esimerkiksi omasta työnkuvasta, palkkauksesta, roolista sekä ylipäättään asemasta varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyöni yhteistyökumppani oli Huittisten kaupungin varhaiskasvatus. Huittisten kaupungin varhaiskasvatussyksiköissä työskentelee pääosin edelleen varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi lastenhoitajaa lapsiryhmää kohden. Tämä on muuttumassa vuoteen 2030 mennessä ja on erityisen tärkeää suunnitella tulevan lakimuutoksen tuomat muutokset ryhmän dynamiikkaan sekä ryhmän jäsenten työnjakoon ja työtehtäviin ajoissa. On tärkeää myös kuunnella ja ottaa huomioon eri ammattikuntien edustajien mielipiteitä. Tähän olen omassa työskentelyssäni pyrkinyt.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHTANA TIETO VARHAISKASVATUKSESTA

Opinnäytetyön lähtökohtana on tieto varhaiskasvatuksesta. Mitä kaikkea varhaiskasvatus pitää sisällään. Opinnäytetyön lähtökohtana on oleellisesti myös varhaiskasvatuslaki (540/2018) sekä laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (1183/2021). Huomioon on otettu myös Huittisten kaupungin oma varhaiskasvatussuunnitelma.

2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on lapsen tavoitteellista ja suunnitelmallista opetuksen, hoidon ja kasvatuksen muodostama kokonaisuutta. Varhaiskasvatuksessa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatusikäisiä lapsia ovat 0-6-vuotiaat. Myös tätä vanhemmat lapset, jos erityiset olosuhteet sitä vaativat. Varhaiskasvatusta ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatustoiminta. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulujärjestelmää. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018.)

Varhaiskasvatusta ohjaavat varhaiskasvatuslaki, valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Varhaiskasvatus tukee lasten vanhempia tai huoltajia kasvatustehtävässä ja pyrkii yhteistyöhön ja kasvatuskumppanuuteen perheiden kanssa. (Opetushallitus, n.d.)

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet luovat perustan varhaiskasvatustyölle, kun taas paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat tukevat ja ohjaavat paikallisesti varhaiskasvatuksen järjestämistä. Paikalliset suunnitelmat mahdollistavat yksilöllisemmän vasun tarkentamisen. (Ahonen, s 17.)

Varhaiskasvatus tukee jokaista lasta yksilöllisesti. Se edistää lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä. Varhaiskasvatus parhaimmillaan tukee lapsen

kokonaisvaltaista kehitystä kuten esimerkiksi itsetunnon kehitystä, sosiaalisten taitojen kehittymistä sekä erilaisia arjen taitoja. (Opetushallitus, n.d.)

Varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Varhaiskasvatuspalvelut mahdollistavat huoltajien ja vanhempien paluun työelämään tai opintoihin. Näin se edistää myös naisten ja miesten välistä tasa-arvon toteutumista. Varhaiskasvatus on puoluepoliittisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti täysin sitouttamaton yhteiskunnan palvelu. Järjestettäessä varhaiskasvatusta otetaan huomioon aina ensisijaisesti lapsen etu. (Opetushallitus, n.d.)

2.2 Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Tämän lain (1183/2021) tarkoituksena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä sekä edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista.

Jokaisella varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada osana varhaiskasvatuksen toimintaa yksilöllisen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellyttämää tukea. Varhaiskasvatuksen yleinen tuki muodostuu yksittäisistä tukimuodoista. Jos yleinen tuki ei ole riittävä ja lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, siirrytään tehostettuun tukeen. Tehostettu tuki muodostuu useista tukimuodoista, joita toteutetaan säännöllisesti ja samanaikaisesti. Jos edellä mainitut tuet eivät ole riittäviä, siirrytään erityisen tukeen. Se on vahvin tukimuoto. Erityinen tuki on jatkuvaa ja kokoaikaista ja se muodostuu useista tukimuodoista. (Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 1183/2021.)

2.2.1 Lapsen etu

Varhaiskasvatuslain (540/2018) neljäs pykälä säättää lapsen edusta. Säännös perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, 3 artiklaan.

Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallinto-
viranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on
ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

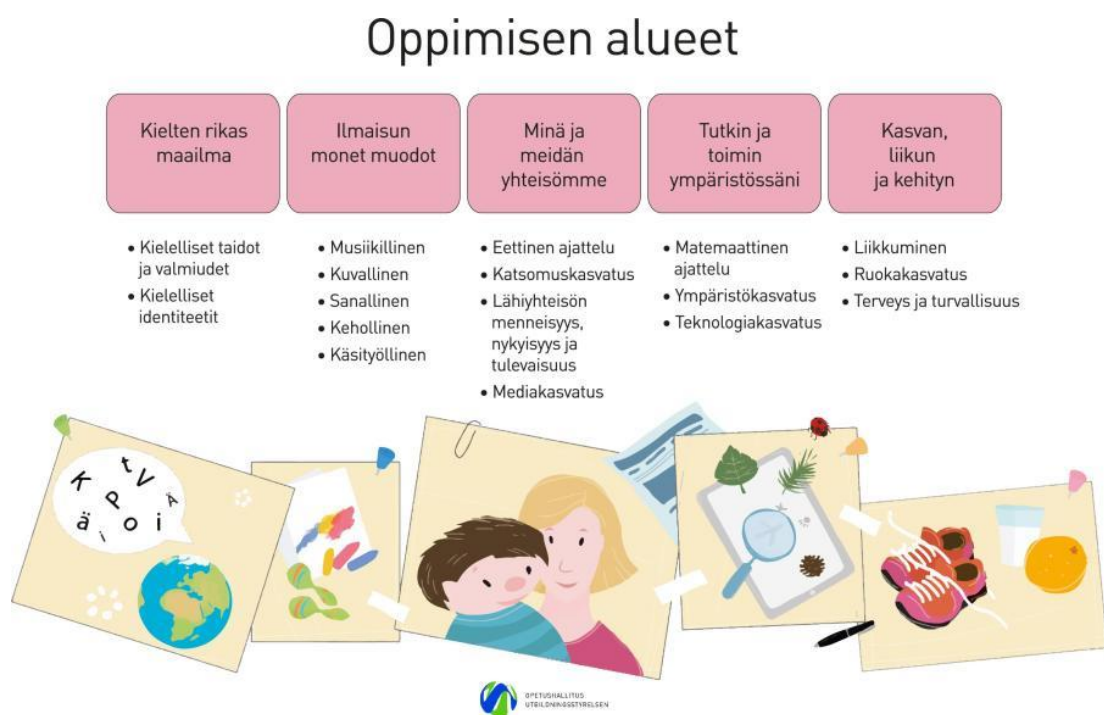
Sopimusvaltiot sitoutuvat takaamaan lapselle hänen hyvinvoinnilleen
välttämättömän suojelun ja huolenpidon ottaen huomioon hänen van-
hempiensa, laillisten huoltajiensa tai muiden hänestä oikeudellisessa
vastuussa olevien henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet. Tähän pyrkies-
sään sopimusvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarpeellisiin lainsäädäntö- ja hallin-
totoimiin.

Sopimusvaltiot takaavat, että lasten huolenpidosta ja suojelusta vastaa-
vat laitokset ja palvelut noudattavat toimivaltaisten viranomaisten anta-
mia määräyksiä, jotka koskevat erityisesti turvallisuutta, terveyttä, henki-
lökunnan määrää ja soveltuvuutta sekä henkilökunnan riittävää valvon-
taa. (Lapsen oikeuksien sopimus, 2015.)

Lapsen etu on otettava varhaiskasvatuksessa huomioon yksittäisen lapsen
sekä koko lapsiryhmän kohdalla. Lapsen etu varhaiskasvatuksessa perustuu
varhaiskasvatuksen tavoitteisiin. Jokaiselle lapselle luodaan oma henkilökoh-
tainen varhaiskasvatussuunnitelma lapsen kasvatuksen, hoidon ja opetuksen
toteuttamiseksi. (Lastensuojelun keskusliitto, 2019.)

2.2.2 Oppiminen

Varhaiskasvatuksessa lapsi opettelee erilaisia asioita ja toiminta on luotu jokaisen lapsen etua ajatellen. Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet on jaettu viiteen eri osa-alueeseen. Näitä alueita ovat kielten rikas maailma, ilmaisuuden monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan, liikun ja kehityn. (Opetushallitus n.d.)



Kuva 1. Oppimisen alueet. (Opetushallitus, n.d.)

2.2.3 Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa

Hyvä ja laadukas varhaiskasvatus antaa pohjan lapsen laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alaiseen osaamiseen kuuluu monilukutaito, digitaalinen osaaminen, osallistuminen ja vaikuttaminen, ajattelu ja oppiminen, itsestään huolehtiminen ja arjen taidot sekä kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu.



Kuva 2. Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa. (Opetushallitus, n.d.)

Kaikki nämä osa-alueet yhdessä vaikuttavat siihen, millaista toimintaa varhaiskasvatuksessa toteutetaan ja miten lasten oppimista, kehitystä ja kasvua tuetaan sekä myös siihen millaisessa oppimisympäristössä toimitaan. (Ahonen, 2017, s. 46.)

2.3 Varhaiskasvatuksen tehtävä ja tavoitteet

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatus edistää lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatus myös tukee lapsen huoltajia kasvatustyössä. Varhaiskasvatus luo lapselle turvallisen ja innostavan ympäristön, jossa lapsi voi turvassa kasvaa ja kehittyä, oppia ja olla. (Opetushallitus, n.d.)

Varhaiskasvatuksen tavoitteet on määritelty tarkasti varhaiskasvatuslakiin (540/2018). Tavoitteet löytyvät varhaiskasvatuslaista ja ne ovat:

- 1) lapsen iän ja kehityksen mukaisen kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen edistäminen
 - 2) lapsen oppimisen edellytysten tukeminen sekä edistää lapsen elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista
 - 3) toteuttaa lapsen liikkumiseen, leikkiin, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset
 - 4) varmistaa kehittävä ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö
 - 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet varhaiskasvattajien ja lapsen välillä
 - 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa
 - 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä
 - 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, yhteiskunnan jäsenyyteen ja toisten ihmisten kunnioittamiseen
 - 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin
 - 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman/huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa/huoltajaa kasvatustyössä
- (Varhaiskasvatuslaki 540/2018.)

2.4 Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne

Päiväkodin henkilöstön rakenne muuttuu 1.1.2030 mennessä (Varhaiskasvatustilaki 540/2018). Kasvatus-, opetus ja hoitotehtävissä työskenteleviltä henkilöiltä vähintään kahdella kolmasosalla on oltava varhaiskasvatuksen sosionomin tai varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla on oltava vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Henkilöstöstä yhdellä kolmesta on oltava kandidaatin tutkinto, toisella joko sosionomin tai kandidaatin tutkinto ja kolmannella lastenhoitajan tutkinto. (Talentia, 2023.)

Huomioitavaa on, että varhaiskasvatuksen opettajana voivat edelleen 1.1.2030 jälkeenkin työskennellä ne lastentarhanopettajat, jotka tälläkin hetkellä ovat kelpoisia tehtävään. Eli esimerkiksi sosionomi, joka lain voimaantulon (1.9.2018) aikana on opiskelijana ammattikorkeakoulussa ja suorittaa varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuteen vaadittavat 60 opintopistettä (varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opinnot). Myös ne sosionomiopiskelijat, jotka 1.9.2018-31.7.2019 hyväksytään opiskelemaan varhaiskasvatuksenopettajan kelpoisuuden tuottamaa sosionomitutkintoa ja valmistuvat 31.7.2023 mennessä. (Talentia, 2023.)

Yhtä kasvattajaa kohden päiväkodissa saa olla neljä alle 3-vuotiasta lasta tai seitsemän yli 3-vuotiasta. Tähän mitoitukseen lasketaan varhaiskasvatuksen sosionomit, opettajat sekä lastenhoitajat. Esimerkiksi avustajaa ei lasketa mitoitukseen eikä hän näin ollen ole vastuullinen ryhmässä. Myös jos ryhmässä on erityistä tukea tarvitseva lapsi, tämä on huomioitava kasvattajien määrässä tai ryhmäkoossa, jos lapsella ei ole omaa avustajaa (Laki varhaiskasvatuksen muuttamisesta 1183/2021). Suhdeluvuista ei saa poiketa. Yhdessä ryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. (Talentia, 2023.)

Varhaiskasvatuksessa työskentelee opettajien ja sosionomien lisäksi myös lastenhoitajia, ryhmäavustajia, henkilökohtaisia avustajia sekä johtajia (Tehy, n.d.) Yhteistyötä tehdään monen eri tahon kanssa kuten varhaiskasvatuksen erityisopettaja, neuvola, perhekeskus, erilaiset terapeutit sekä psykologit,

koulupuoli tai sosiaalitoimi. Monialainen yhteistyö on laadukkaan varhaiskasvatuksen yksi tärkeimpiä elementtejä ja lapsen etu ohjaa aina monialaista yhteistyötä (Opetushallitus, 2024).

2.5 Huittisten kaupungin varhaiskasvatus

Huittinen on vajaan 10 000 asukkaan kaupunki. Huittinen sijaitsee Satakunnassa (Huittisten kaupunki, n.d.)

Huittisten kaupunki tarjoaa lapsiperheille niin kunnallista kuin yksityistäkin varhaiskasvatusta sekä esiopetusta. Huittisissa kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Huvikummun, Huhkolan, Kuninkaisten ja Vampulan päiväkodeissa sekä perhepäivähoitajilla. Huittisissa toimii myös päiväkoti Pikku Aino, joka tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa huoltajien töiden tai opiskelujen aikataulujen vuoksi. Huittisissa on yksi yksityinen päiväkoti, johon voi kaupungilta hakea palveluseteliä. Palvelusetelin avulla asiakkaan maksettavaksi jää samansuuruinen summa kuin mitä kunnallisen puolen varhaiskasvatusmaksu olisi. (Huittisten kaupunki, n.d.)

Huittisten varhaiskasvatuksen toiminta perustuu varhaiskasvatuslakiin, paikallisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin, valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Huittisten kaupungin omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Yksi tärkeä periaate Huittisten kaupungin varhaiskasvatuksella on se, että jokainen, niin lapsi kuin aikuinenkin kohdataan arvokkaana, ainutlaatuisena yksilönä. (Huittisten kaupunki, n.d.)

Huittisten kaupungilla on oma varhaiskasvatussuunnitelma (Huittisten kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, 2023). Varhaiskasvatussuunnitelma on kattava ja sisältää tietoa esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteista sekä paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista. Tietoa löytyy myös esimerkiksi varhaiskasvatuksen tehtävistä sekä tavoitteista ja toimintakulttuurista.

Huittisten varhaiskasvatussuunnitelma on jokaiselle vapaasti luettavissa ja sen löytää Huittisten kaupungin omilta nettisivuilta. (Huittinen, n.d.)

3 TIETOA VARHAISKASVATUKSEN SOSIONOMIN (AMK) OPINNOISTA JA AMMATISTA

3.1 Sosionomi (AMK)

Sosionomin koulutuksen laajuus on 210 opintopistettä. Sosionomit valmistuvat ammattiin ammattikorkeakoulusta. Sosionomiksi voi valmistua monesta eri ammattikorkeakoulusta ympäri Suomen. Opinnoissa korostuvat tutkiva työote sekä käytännön ja teorian yhdistäminen. Sosionomi on sosiaalialan monipuolinen ammattilainen. Sosionomin ammatissa ihmisten auttaminen ja tukeminen sekä ihmisen kasvun ja kehityksen edistäminen ovat keskiössä. Työtä tehdään ihmisten parissa vauvasta vaariin. Sosionomin ammattinimikkeitä voi olla esimerkiksi lastensuojelulaitoksen ohjaaja, projektityöntekijä, perhetyöntekijä, järjestötyöntekijä, sosiaaliohjaaja, palvelukoordinaattori tai palveluohjaaja. Sosionomi voi työllistyä hyvin monipuolisesti erilaisiin työtehtäviin. Sosionomitutkinnon suorittanut tekee töitä Valviran laillistamana sosiaalihuollon ammattihenkilönä. (Opintopolku, n.d.)

Opintojen perustana ovat sosiaalialan ammattikorkeakoulutukselle sovitut osaamisalueet. Osaamisalueet ovat valtakunnallisia ja niitä ovat eettinen osaaminen, asiakastyöosaaminen, kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen, palvelujärjestelmäosaaminen, tutkimuksellinen kehittämisosaaminen sekä johtamisosaaminen. (Opintopolku, n.d.)

Saavuttaakseen varhaiskasvatuksen sosionomin pätevyyden, sisältyy opintoihin 20 opintopistettä varhaiskasvatukseen liittyviä syventäviä opintoja, ammatilliset harjoittelut varhaiskasvatuksessa sekä opinnäytetyö liittyen varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatusikäisiin lapsiin ja/tai heidän perheisiinsä. (Satakunnan Ammattikorkeakoulu, 2022.)

3.2 Varhaiskasvatuksen sosionomin osaaminen

Varhaiskasvatuksen sosionomin osaamista ovat työyhteisö- ja johtamisosaaminen, tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen, kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen, kulttuurisen moninaisuuden osaaminen, varhaiskasvatuksen ja sosiaalialan palvelujärjestelmän ja lainsäädännön osaaminen, sosiaalipedagoginen osaaminen sekä sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen eettinen osaaminen. (Talentia, 2023.)

Varhaiskasvatuksen sosionomi edistää lapsen edun mukaista toimintaa. Lapsen edun mukaisella toiminnalla vahvistetaan lasten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, turvallisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen sosionomi arvioi ja tunnistaa lasten kulttuurin ja yhteisön ominaispiirteitä soveltaen niitä omassa ammatillisessa toiminnassaan. Varhaiskasvatuksen sosionomi tunnistaa ja arvioi perheiden hyvinvoinnin riskitekijöitä sekä vahvistaa lasten ja perheiden hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen sosionomilla on vahva perhetyön ja lastensuojelun teoriaosaaminen, jota hyödynnetään varhaiskasvatuksessa. (Talentia, 2023.)

3.3 Sosiaalipedagoginen osaaminen

Varhaiskasvatuksen sosionomin (AMK) opintoihin kuuluu myös oleellisesti sosiaalipedagogiikka. Varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuusvaatimuksena on varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet opinnot, jotka ovat vähintään 60 opintopisteen laajuiset. (Varhaiskasvatustilaki 540/2018 27 §.)

Sosiaalipedagogiikka tarkastelee kasvua sosiaalisena ilmiönä; ihminen kasvaa erilaisten yhteisöjen jäsenenä ja jäseneksi. Sosiaalista kasvua tuetaan elämän eri vaiheissa pedagogisella toiminnalla. Sosiaalipedagogiikassa on kyse sosiaalisen kasvun tukemisesta sekä myös kasvatuksellisesta sosiaalisesta työstä. (Sosiaalipedagogiikka, n.d.)

Sosiaalipedagogiikassa keskeistä on syrjimyksen ja syrjäytymisen ehkäisy, eriarvoisuuden ehkäisy ja lievittäminen, yksilöiden/yhteisöjen omaehtoisien toimintakyvyn vahvistaminen sekä näiden kaikkien tarkastelu kasvun ja kehityksen näkökulmasta. (Sosiaalipedagogiikka, n.d.)

3.4 Sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018. Merkittävin muutos laissa on opettajan ja sosionomin ammattinimikkeiden eriyttäminen. Nyt valmistuvat sosionomit tulevat toimimaan varhaiskasvatuksessa nimikkeellä varhaiskasvatuksen sosionomi eivätkä ole enää päteviä opettajan ammattiin. (Talentia, n.d.) Ennen lain voimaantuloa sosionomi on toiminut ryhmän opettajana ja työnjako moniammatillisen tiimin kesken sekä työtehtävät ovat olleet selkeät.

Sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa on nyt murroksessa ja hakee vielä tarkkoja valtakunnallisia työtehtäviä ja työnjakoa opettajan kanssa. Sosionomilla on vahva osaaminen perheiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Opintojen aikana on opiskeltu paljon vuorovaikutustaitoja. Sosionomilla on kyky arvioida lapsen ja perheiden tuen tarpeet sekä ohjata heidät oikeiden palveluiden pariin. Sosionomi opintojen aikana on käyty erilaisia opintojaksoja liittyen sosi-aali- ja terveystalveluihin ja palveluohjaukseen. Sosionomi osaa toimia jäsenenä monialaisessa yhteistyössä ja myös johtaa tätä. Sosionomi tuntee myös erilaiset kulttuurit ja tätä kautta osaa vastata ja huolehtia eri kulttuuritaustaisen perheiden osallistamisesta ja tarpeiden täyttämistä. Sosionomi tukee lasten ja perheiden hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosionomin rooli on siis hyvin tärkeä ja monipuolinen. (Talentia, 2024.)

Tulevaisuudessa mahdollisesti sosionomin työparina tulee olemaan opettaja, ja he yhdessä jakavat vastuun lapsiryhmän toiminnasta. Kolmantena moniammatillisessa tiimissä tulee toimimaan lastenhoitaja. Selkeitä toimenkuvia ammattikunnille ei ole varhaiskasvatukseen luotu ja lakimuutoksen valmistelu ei ole vielä kunnolla käynnistynyt kaikkialla.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Opinnäytetyöni on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Opinnäytetyö pyrkii kehittämään työelämää ja ratkaisemaan työelämästä nousevan käytännön kysymyksen (Satakunnan Ammattikorkeakoulu, n.d.)

Kyselyjä voi suorittaa monin eri tavoin kuten puhelimitse, kasvotusten tai internetin välityksellä. Nykymaailmassa kyselylomake internetin kautta on kelpo menetelmä, sillä ihmiset käyttävät paljon internetiä ja se on myös nopea tapa saada tietoa. Verkkokysely on helpompi ja nopeampi kuin esimerkiksi kysely postitse. Ainoa haaste verkkokyselyssä saattaa olla se, että vastaaminen on vapaaehtoista eli välttämättä kaikki eivät vastaa kyselyyn lainkaan. (Kvantimotiv, 2010.)

Valitsin itse verkkokyselyn Google Forms- lomakkeen avulla, sillä ohjelma on itselleni tuttu, helppo ja nopea käyttää. Kysymykset nousivat suoraan työelämästä. Kysymykset ovat asioita, joita moni miettii ja joista varhaiskasvatuksen ”kentällä” on yhdessäkin käyty keskustelua. Valintakysymysten lisäksi halusin laittaa mukaan ”avoimen” osion, jossa vastaaja saattoi kertoa täysin vapaasti omia näkemyksiään. Tämä osuus tuottikin hyvin tulosta ja moni vastaaja oli kirjoittanut ajatuksiaan. Myös kyselyn anonyymiyys varmasti vaikutti; vastaajat uskalsivat rohkeastikin kritisoida ilman pelkoa omien henkilötietojen yhdistämisestä vastauksiin.

Kyselylomaketta luodessa on hyvä kiinnittää huomiota sen ulkoasuun. Mahdollisimman selkeä ja helppo kyselylomake takaa paremman vastausprosentin. Kyselyn on oltava myös sopivan pituinen; ylipitkät kyselyt karkottavat vastaajat hyvin nopeasti. Alhainen vastausprosentti taas pilaa hyvänkin tutkimuksen nopeasti. (KVANTIMOTIV, 2010.)

4.2 Aineistonkeruu

Ennen luomaani kyselylomaketta, testasin sen lastenhoitajalla, joka tällä hetkellä koulutetaan varhaiskasvatuksen opettajaksi yliopistossa. Testihenkilö totesi kyselyn toimivaksi. Tämän jälkeen ohjaava opettajani vielä tarkasti kyselylomakkeen ja totesi sen toimivuuden. Lähetin kyselylomakkeen sähköpostin kautta 23:lle Huittisten kaupungin varhaiskasvatuksessa toimivalle työntekijälle. Sähköpostissa oli ensin saatekirje, joka löytyy tämän opinnäytetyön liitteistä (Liite 1). Kyselylomake oli jokaiselle vastaajalle täysin samanlainen eli vakioitu. Kysely oli anonyymi eli vastaajien henkilöllisyyttä ei pystynyt päättämään. Vastaajat eivät myöskään nähneet muiden vastauksia. Vastausaikaa annettiin neljä viikkoa ja sain määräaikaan mennessä yhteensä 15 vastausta. Vastausprosentti oli siis 66%. Vastausprosentti on kelpo, vaikka itse odotin vastauksia enemmän.

4.3 Aineiston analyysi

Kysely toteutettiin Google Forms- kyselylomakkeella ja vastaukset tallentuivat suoraan ohjelmistoon. Aineistoa on analysoitu ja avattu tarkemmin luvussa 5. Aineiston analyysin aloitin lukemalla vastaukset moneen kertaan tarkasti läpi. Kirjoitin vastauksista myös muistiinpanoja itselleni.

4.4 Luotettavuus ja eettisyys

Ennen opinnäytetyötä laadittiin sopimus osapuolten kanssa. Sopimuksen allekirjoittivat opinnäytetyön ohjaava opettaja, Huittisten varhaiskasvatusjohtaja sekä opiskelija eli opinnäytetyön tekijä. Opinnäytetyön luotettavuus on erittäin tärkeää; tuloksia ei muunnella enkä itse omalla toiminnallani vaikuta tuloksien syntymiseen. Annoin vastausaikaa kyselylleni myös 4 viikkoa, joten jokaisella vastaajalla oli varmasti aikaa vastata kyselyyn huolellisesti aiheeseen perehtyen. Kyselyyn vastaaminen oli myös vapaaehtoista. Kyselyssä vastaajille

kerrottiin, että henkilötietoja ei tulla julkaisemaan missään opinnäytetyön vaiheessa ja jokainen voi vastata anonyymisti.

Opinnäytetyö sopimus löytyy Satakunnan Ammattikorkeakoulun sivustolta (Satakunnan Ammattikorkeakoulu, 2024). Sopimukseen kirjataan tarkasti opinnäytetyöntekijän tiedot. Sopimus perustuu hyväksytyyn projektisuunnitelmaan, joka on hyväksytty jo ennen sopimuksen luontia ohjaavan opettajan toimesta. Sopimusehdot kattavat ehdot vakuutuksista ja mahdollisista opinnäytetyöstä syntyvistä kustannuksista. Sopimus määrittelee myös toimeksiantajan oikeuden opinnäytetyöstä syntyviin tuloksiin. Opinnäytetyö on julkinen asiakirja, kokonaisuudessaan. Se julkaistaan Theseus.fi-julkaisuarkistossa. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, ohjaava opettaja sekä toimeksiantaja) sitoutuvat jokainen pitämään salassa opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä/jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat tiedot ja asiakirjat, jotka ovat luottamuksellisia. Osapuolet myös pidättäytyvät käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia tietoja kysymättä siihen ensin lupaa. (Satakunnan Ammattikorkeakoulu, 2024.)

Tuottamaani kyselyyn varhaiskasvatuksen henkilöstölle myönnettiin tutkimuslupa. Tutkimuslupa löytyy liitteistä (Liite 3). Tutkimusluvan myönsi Huittisten kaupungin varhaiskasvatusjohtaja. Päätökseen oli kirjattu lisätietona, että opinnäytetyötä ei tehdä työsuhhteessa eikä opinnäytetyöstä makseta palkkaa. Päätöksessä kävi ilmi, että tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja se oli laadittava hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti.

Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti tutkimuksessa noudatetaan aina rehellisyyttä, huolellisuutta sekä tarkkuutta tulosten tallentamisessa ja julkaisemisessa. Tutkimuksessa sovelletaan aina tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkimus suunnitellaan huolellisesti ja tämän jälkeen tutkimus toteutetaan ja siitä syntyvät tulokset tallennetaan tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023.)

5 KYSELYTULOKSET

Alla on avattu kyselytulokset. Määräaikaan mennessä vastauksia tuli yhteensä 15 kappaletta. Vastausprosentti siis oli 66%.

5.1 Työkokemus varhaiskasvatuksessa ja koulutustausta

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien työkokemusta.

33% eli 5 kyselyyn vastanneista oli tehnyt työtä varhaiskasvatuksessa 1-5-vuotta.

27% eli 4 kyselyyn vastanneista oli tehnyt työtä varhaiskasvatuksessa 5-10-vuotta.

27% eli 4 kyselyyn vastanneista oli tehnyt työtä varhaiskasvatuksessa 10-15-vuotta.

13% eli 2 kyselyyn vastanneista oli tehnyt työtä varhaiskasvatuksessa yli 15-vuotta.

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien koulutustaustaa.

67% eli 10 kyselyyn vastanneista oli käynyt ammattikorkeakoulun.

13% eli 2 kyselyyn vastanneista oli käynyt yliopiston.

13% eli 2 kyselyyn vastanneista oli käynyt ammattikoulun.

7% eli 1 kyselyyn vastanneista vastasi käyneensä ammattikorkeakoulun sekä yliopiston; *Humanististen tieteiden kandidaatti*.

5.2 Lakimuutoksen tarpeellisuus ja tieto lakimuutoksesta työpaikalla

Kyselyssä tiedusteltiin onko lakimuutos tarpeellinen.

40% eli 6 kyselyyn vastanneista piti lakimuutosta tarpeellisena.

33% eli 5 kyselyyn vastanneista piti lakimuutosta tarpeettomana.

27% eli 4 kyselyyn vastanneista valitsi vastauskohdan "En osaa sanoa".

Kyselyssä tiedusteltiin onko lakimuutoksesta keskusteltu omalla työpaikalla.

53% eli 8 kyselyyn vastanneista vastasi "Ei" .

47% eli 7 kyselyyn vastanneista vastasi "Kyllä".

5.3 Pedagoginen vastuu

Kyselyssä tiedusteltiin kummalle pedagoginen vastuu lapsiryhmässä kuuluu.

80% eli 12 kyselyyn vastanneista vastasi, että opettajalle.

20% eli 3 kyselyyn vastanneista totesi vastuun kuuluvan molemmille, opettajalle sekä sosionomille.

5.4 Palvelujärjestelmän tunteminen ja palveluohjaus

Kyselyssä tiedusteltiin kummalle kuuluu päävastuu palvelujärjestelmän tuntemisesta.

80% eli 12 kyselyyn vastanneista vastasi, että sosionomille.

20% eli 3 kyselyyn vastanneista vastasi, että molemmille.

Kyselyssä tiedusteltiin kuuluuko perheiden neuvonta ja ohjaus sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin opettajalle vai sosionomille.

60% eli 9 kyselyyn vastanneista vastasi, että sosionomille.

40% eli 6 kyselyyn vastanneista vastasi, että molemmille.

5.5 Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö, moniammatillinen verkostotyö

Kyselyssä tiedusteltiin kummalle kuuluu perheiden kanssa tehtävä yhteistyö.

86% eli 13 kyselyyn vastanneista vastasi, että molemmille.

7% eli 1 kyselyyn vastanneista vastasi, että opettajalle.

7% eli 1 kyselyyn vastanneista vastasi, että sosionomille.

Kyselyssä tiedusteltiin kummalle kuuluu päävastuu moniammatillisesta verkostotyöstä.

80% eli 12 kyselyyn vastanneista vastasi, että molemmille.

13% eli 2 kyselyyn vastanneista vastasi, että sosionomille.

7% eli 1 kyselyyn vastanneista vastasi, että opettajalle.

5.6 Sak-aika, palkkaus ja VES-päivät

Kyselyssä tiedusteltiin tuleeko sosionomilla olla yhtä paljon SAK-aikaa kuin opettajalla.

60% eli 9 kyselyyn vastanneista vastasi, että suunnittelu-aikaa on oltava yhtä paljon.

13% eli 4 kyselyyn vastanneista vastasi, että suunnittelu-aikaa ei kuulu olla sosionomilla yhtä paljon kuin opettajalla.

27% eli 2 kyselyyn vastanneista valitsi kohdan "En osaa sanoa".

Kyselyssä tiedusteltiin tuleeko sosionomilla ja opettajalla olla samansuuruisen palkka.

53% eli 8 kyselyyn vastanneista vastasi, että samansuuruisen.

27% eli 4 kyselyyn vastanneista vastasi, että palkan ei kuulu olla samansuuruisen.

20% eli 3 kyselyyn vastanneista valitsi kohdan "En osaa sanoa".

Kyselyssä tiedusteltiin tulisiko VES-päivien kertyä myös sosionomille.

40% eli 6 vastaajista oli sitä mieltä, että VES-päivien kuuluu kertyä sosionomille.

33% eli 5 vastaajista oli sitä mieltä, että VES-päivien ei kuulu kertyä sosionomille.

27% eli 4 vastaajista valitsi kohdan "En osaa sanoa".

5.7 Vapaa sana

Alla olevat lainaukset ovat suoria lainauksia kyselyyn vastanneilta.

” Mielenkiintoinen aihe, ja innolla odotan valmista työtä luettavaksi!”

”Hyvä muutos. Selkeä työnjako opettajan ja sosionomin välille.”

”Uudistus on varmasti hyvä, mutta vaatii selkeitä työnkuvia. Opettajalla, etenkin jos ollut vain yksi opettaja ryhmässä, on ollut liikaa työtä. Open ja sosionomin yhteistyölle on varattava aikaa, jotta homma toimii. Molempien pitää tietää missä mennään lapsen ja perheen kanssa.”

”Opiskelen itse ammattikorkeakoulussa ja olen valmistumassa varhaiskasvatuksen sosionomiksi. Jopa koulussa meille ei olla annettu tarkkaa täydellistä vastausta siitä, mitä sosionomin työnkuva tulee olemaan. Se on hieman jännittävää ajatellen, että kohta pitäisi valmistua ja tehdä kyseisiä töitä.”

”Toivon myös, että varhaiskasvatuksessa ei ala olemaan ns. kolmen kerroksen väkeä, missä opettajat ovat korkeinta huippua, vaan kaikki ovat saman arvoisia.”

”Mielestäni sosionomilla kuuluu olla suunnittelu-aikaa, mutta ei yhtä paljoa kuin opettajalla. Missäköhän kohtaa suunnitteluajat pidetään jos ryhmässä on vain yksi hoitaja? Tälläkään hetkellä ei opettaja ehdi pitämään SAK-aikaa täysin erossa ryhmästä.... Tai ehtii, mutta sitten jättää lopun tiimin ”pulaan”.

” Kyselyyn vastaaminen oli hankalaa, koska olen sosionomi, jolla on opettajan pätevyys. Puhuttaessa sosionomista ja opettajasta erikseen miellän kuuluvani molempiin ryhmiin ja siksi on vaikea eritellä kummalle mikäkin vastuu kuuluu. Muutoksen koen tarpeettomana, koska tämän työelämän rikkautta on se, että alalla työskentelee opettajina sekä sosionomeja että kasvatustieteiden kandeja. Muutoksen koen hankala, koska kentällä on paljon loistavia lastenhoitajia ja toisaalta liian vähän AMK ja yliopistotutkinnon suorittaneita. AMK tutkinnossa liian vähän pedagogiikkaan liittyvää koulutusta ja yliopistossa liian vähän harjoitteluita. Molemmissa on puolensa ja molemmista valmistuu/valmistui loistavia opettajia.”

” Henk.kohtaisesti en pidä tästä muutoksesta, että ryhmässä on sosionomi ja opettaja. Ei mulla mitään sosionomeja vastaan ole (itsekin olen), mutta tuntuu typerältä, että lisätään ammattikorkean/yliopistotason töitä, kun nytkään ei riitä tähän koulutusvaatimukseen tarpeeksi tekijöitä.”

”En usko, että vuonna 2030 ollaan valmiita tähän muutokseen.”

” Uudistus on varmasti hyvä, mutta vaatii selkeitä työnkuvia. Opettajalla, etenkin jos ollut vain yksi opettaja ryhmässä, on ollut liikaa työtä. Open ja sosionomin yhteistyölle on varattava aikaa, jotta homma toimii. Molempien pitää tietää missä mennään lapsen ja perheen kanssa”

” Myös palkka-asiat on hämärä. Jos molemmilla on yhtä suuri vastuu töistä, niin totta kai sama palkka. Mutta jos opettajalla isompi vastuu, niin silloin palkkaa vastuumäärän mukaan.”

”Laki sanoo, että vastuu ryhmän toiminnasta on opettajalla eli opettajan tulee olla tietoinen kaikesta ryhmään kuuluvasta asiasta. Tämä velvoittaa tekemään hyvin vahvaa yhteistyötä sosionomin kanssa. Pedagoginen vastuu ei kuitenkaan kuulu sosionomien, siksi sak-aika kuuluu opettajalle. Yhdessä jakaen aikaa pitää löytyä kuitenkin myös sosionomien työlle. ”

”Itse näkisin sosionomien työn enemmän samanlaisena veon kanssa. Jokaista päiväkotia tai päiväkotiryhmää kohden voisi olla yhteinen sosionomi, joka konsulttoisi tarvittaessa ja saisi käyttää ammattitaitonsa ja aikansa pelkästään perheiden parissa tehtävään työhön ilman velvoitetta olla ryhmässä vastuullinen työntekijä.”

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTIA

Kyselystä nousee esiin moni asia. Ensinnäkin jo kysymys lakimuutoksen tarpeellisuudesta aiheutti vastaajien kesken hajontaa. 40% kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että tuleva lakimuutos on tarpeellinen. Valitettavaa

kuitenkin on, että sosionomin työkuva ei tiedetä tarkalleen ja alan vetovoimaisuus ei tällä hetkellä ole maanlaajuisesti hyvä. Kyselystä nousi esille huoli siitä, että mistä työntekijöitä löydetään tarpeeksi, jotta jokaiseen ryhmään riittäisi niin sosionomi kuin opettajakin? Varsinkin isommissa kaupungeissa pula työntekijöistä on vakava ja lakimuutos ei helpota asiaa. Julkisen alan eläkevakuuttaja Kevan mukaan pahin pula pahin vaje pätevistä työntekijöistä on Uudella maalla ja maanlaajuisesti vuonna 2021 vajetta oli yhteensä 6000:sta pätevistä varhaiskasvatuksen henkilöstä. (Keva, 2021.)

Huittisissa ei ilmeisesti ole vielä jokaisessa päivähoitoyksikössä keskusteltu tulevasta lakimuutoksesta, sillä 53% kyselyyn vastanneista kertoi, ettei omalla työpaikalla ole asiasta vielä keskusteltu. Avoin ja varhaiskasvatuksen henkilöstön mielipiteitä ja ajatuksia kunnioittava keskustelu on oleellinen tulevaisuuteen valmistautuessa.

Varhaiskasvatuksessa painottuu erityisesti pedagogiikka (Opetushallitus, n.d.). Pedagoginen päävastuu lapsiryhmässä kuuluu opettajalle – näin ajatteli 80% kyselyyn vastanneista eli selkeä enemmistö. Sosionomin opinnoissa pedagogiikka ei ole yhtä suuressa roolissa kuin yliopiston käyneiden varhaiskasvatuksen opettajien eli tässä asiassa roolijako on hyvin selkeä.

Kyselyn perusteella on selvää, että palvelujärjestelmän tunteminen ja palveluohjaus kuuluu sosionomille. Yhdenkään vastaajan mielestä opettajalle ei kuulu päävastuu palvelujärjestelmän tuntemisesta. Sosionomin (AMK) opintoihin kuuluu opintojaksot palveluohjaukseen ja sosiaalipalveluihin liittyen ja sosionomi voi valmistuttuaan toimia esimerkiksi palveluohjaajana, joten palvelujärjestelmän tunteminen ja palveluohjaus sopii sosionomin työtehtäviin luontevasti. Palveluohjaus on erityisen tärkeää ja tälle pitäisi löytyä enemmän aikaa varhaiskasvatuksessa. Moni perhe ei osaa itse hakeutua tarvittavien palveluiden piiriin ja kaipaisi tähän ammattilaisen apua. Moni perhe saattaa jäädä myös vaille tarvittavia palveluja juuri sen vuoksi, ettei itse tiedä mistä apua lähteä hakemaan.

87% vastaajista oli sitä mieltä, että perheiden kanssa tehtävä yhteistyö kuuluisi molemmille; niin opettajalle kuin sosionomillekin. Itse haluan korostaa, että perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä tekevät jokainen lapsiryhmässä toimiva aikuinen omalla tavallaan; yhteistyötä on esimerkiksi jo jokapäiväiset kohtaamiset huoltajien kanssa lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Mielestäni myös jokaisen työntekijän koulutustaustaan katsomatta on tärkeä tietää lapsen asioista, jotta osaa toimia omassa työssään oikealla tavalla ja mahdollisimman lapsilähtöisesti ja lapsen edun mukaisesti. 80% oli sitä mieltä, että moniammatillisen verkostotyön päävastuu kuuluu molemmille. Verkostotyötä tehdään monen eri ammattikunnan kanssa ja tässä niin opettajalle kuin sosionomille on oma roolinsa.

Suunnittelu, arviointi- ja kehittämisaika eli SAK-aika herätti vastaajissa hajontaa ja erilaisia mielipiteitä. Yli puolet (60%) pitäisi SAK-ajan yhtä suurena opettajalla ja sosionomilla. Kuitenkin osa (13%) on sitä mieltä, että sosionomille ei kuulu SAK-aikaa ollenkaan. 27% vastaajista ei osaa sanoa. Huolta herätti se, että missä kohtaa niin opettaja kuin sosionomikin oman SAK-aikansa mahdollisesti pitäisi? Ryhmää ei voi jättää ”pulaan” SAK-ajan vuoksi, joten miten tämä käytännössä järjestettäisiin. Jos ryhmästä kahdella työntekijöistä on SAK-aika, herää nopeasti kysymys; kuormittuuko lastenhoitaja liikaa jäädessään mahdollisesti yksin ryhmään? Toisaalta tasavertaisuuden vuoksi molemmille korkeakoulutetuille, niin opettajalle kuin sosionomillekin tulisi järjestää SAK-aika.

Palkkauksen suhteen suurin osa (53%) oli samansuuruisen palkan kannalla. 4 vastaajista eli 27% oli kuitenkin myös sitä mieltä, että palkan ei kuulu olla samansuuruinen. Yksi vastaajista vastasi, että palkkauksen kuuluu mennä vastuun mukaan. Eli jos vastuut ovat yhtä suuret sosionomilla ja opettajalla – on palkankin oltava samansuuruinen. Jos taas opettajan vastuu on suurempi – on opettajan palkankin oltava suurempi. Tämä lienisi loogista. Palkkauksen on kuitenkin syytä olla kohdallaan ja tarpeeksi houkutteleva. Tällä hetkellä kuntien välillä on varhaiskasvatuksen palkkauksen suhteen eroja (Kuntalehti, 2023). Kuntalehden (2023) mukaan varhaiskasvatuksenopettajan peruspalkka on esimerkiksi Vantaalla vähintään 3000 euroa, Kauniaisissa 3075 euroa, Porvoossa 2878 euroa. Keskimääräinen

varhaiskasvatuksenopettajan palkka on 2919 euroa kuukaudessa perustuen vuoden 2022 koko maan palkkatietoihin (Duunitori, n.d.)

VES-päivät aiheuttivat vastauksissa hajontaa. 40% oli sitä mieltä, että VES-päivien kuuluu kertyä myös sosionomille kun taas 33% sitä mieltä, että ei kuulu. VES-päivät ovat ylimääräisiä vapaapäiviä, joita työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesti kertyy opettajalle vuodessa 5 (Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajat KT, 4.2.2022.)

7 OMA POHDINTA

7.1 Oma pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen oli erityisen mielenkiintoista ja omaa ajatusmaailmaa avartavaa. Etenkin toteuttamani kysely oli ajatuksia herättävä. Moni kyselyyn vastanneista oli kirjoittanut myös avoimesti omia ajatuksiaan. Oli mielenkiintoista nähdä, miten lakimuutoksen puolesta kuin vastaanakin. Olen itse valmistumassa pian sosionomiksi Satakunnan Ammattikorkeakoulusta ja tulevaisuuden näkymät ovat ristiriitaiset. Nautin työstä varhaiskasvatuksessa, mutta samalla mietin, mikä on oma roolini siinä tulevaisuudessa? Valmistun keväällä 2024 eli en saa enää varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuutta. Varhaiskasvatuksen opintojen lisäksi olen lukenut myös syventäviä perhetyön sekä lastensuojelun opintoja, jotka saattavat avata minulle uusia mahdollisuuksia sosionomin ammatissa. Olen luultavasti myös kotikaupunkini ensimmäinen sosionomiksi valmistuva, joka ei enää saa varhaiskasvatusopettajan pätevyyttä. Tämäkin herättää hyvin ristiriitaisia ajatuksia. Miksi halusin lukea varhaiskasvatuksen opinnot, jos omassa kotikaupungissani se ei välttämättä takaa minulle töitä?

Itse ajattelen, että sosionomilla on laaja osaaminen hyvin monesta eri asiasta varhaiskasvatuksessa. Sosionomilla on opintojen jälkeen laaja tietämys palveluverkostosta ja erilaisista tukimuodoista, joita lapset ja perheet tarvitsevat. Sosionomilla on myös kyky moniammatilliseen yhteistyöhön ja opintojen aikana on harjoiteltu ja opiskeltu paljon esimerkiksi vuorovaikutustaitoja. Pidänkin sosionomin yhtenä tärkeimpänä taitona vuorovaikutustaitoja. Ne ovat sosiaalialalla erityisen tärkeässä asemassa. Ahosen (2020, s. 78) mukaan varhaiskasvatuksen keskeisin ja määrittävin tekijä on ehdottomasti vuorovaikutus. Ahonen kirjoittaa, että jo ihmisenä oleminen ja kasvaminen saavat merkityksen suhteessa vuorovaikutukseen ja vuorovaikutus on sosiaalisen ympäristömme ydin.

Moni kaupunki on aloittanut jo vuoteen 2030 valmistautumisen ja palkannut varhaiskasvatusryhmään opettajan lisäksi sosionomin. Esimerkkinä Tampere, joka oman kaupunkinsa Internet-sivuille on luonut houkuttelevan työpaikkailmoituksen ja kertoo jo siinä sosionomin työnkuvasta varhaiskasvatuksessa (Tampereen kaupunki, 2023). Sivulla kerrotaan varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvasta esimerkiksi näin: ”Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänä on osana kasvattajatiimiä kasvattaa, tukea ja ohjata lasta osaksi yhteisöä ja yhteiskunnan jäsenyyttä. Hänen vastuullaan on edistää lasten ja perheiden hyvinvointia ja verkostoitumista sekä ehkäistä lasten syrjäytymistä. Lisäksi hän arvioi perheen sosiaalisen tuen tarvetta ja tarvittaessa toimii yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa.” (Tampereen kaupunki, 2023). Olisiko siis myös Huittisten kaupungin varhaiskasvatuksen aika luoda suunnitelmat tulevaan ja aloittaa sosionomien palkkaaminen varhaiskasvatuksen lapsiryhmiin?

Opinnäytetyön kyselyn vastauksissa nousi esille huoli siitä, että riittääkö ryhmiin tekijöitä niin sosionomeiksi kuin opettajiksikin. Varsinkin suuremmissa kaupungeissa on pula varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, joten onko lakimuu-tos todella tarpeellinen? Kyselyyn vastasi myös moni sosionomi, joka työskentelee tällä hetkellä opettajana ryhmässä. Esille nousi ajatus, että on rikkaus, kun lapsiryhmissä työskentelee opettajina niin ammattikorkeakoulun kuin yliopistonkin käyneitä.

Ajattelen itse niin, että laadukas varhaiskasvatus on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista, johon jokainen tiimin jäsen osallistuu koulutustaustastaan huolimatta. Jokaisen varhaiskasvatuksen työtiimin jäsenen vahvuudet on otettava huomioon lapsilähtöistä toimintaa suunniteltaessa. Olen itse saanut tehdä töitä myös lastenhoitajana ja osallistunut vahvasti toiminnan suunnitteluun. Koen, että työn suunnitteluun ja kehittämiseen mukaan pääseminen motivoi myös itse työn tekemiseen. Oma ammattitaito ja vahvuudet on otettu huomioon ja omaa osaamista on kunnioitettu. Tämä on tärkeää; jokaista tiimin jäsentä ja ammattitaitoa kunnioitetaan. Kaikkia tiimin jäseniä tarvitaan koulutustausta huolimatta; esimerkiksi liikunnallisesti lahjakas lastenhoitaja on erittäin oikeutettu pitämään laadukkaita, suunniteltuja liikuntatuokioita lapsille tai musikaalisesti lahjakas lastenhoitaja voi tuoda musikaalisuuttaan lapsiryhmään monin eri tavoin. Jokainen työntekijä ryhmässä toteuttaa omalla tavallaan pedagogiikkaa. Ajattelen myös, että niin sosionomille kuin opettajallekin kuuluu lasten hoito ja huolenpito. Esimerkiksi pienten lasten ryhmässä ei vaipan vaihtoa voi vältellä tai sysätä täysin lastenhoitajan kontolle. Ja miksi niin edes tulisi toimia? Ajoittain työkentällä tällaiseen hyvin vahvaan hierarkiaan edelleen törmää ja itselleni siitä syntyy ristiriitaisia ajatuksia. Toki vastualueet on oltava ja ryhmän korkeakoulutetut ovat päävastuussa ryhmän toiminnasta. Varhaiskasvatuksessa työtä tehdään aina tiiminä ja tiimi toimii silloin kun siinä jokaisella on hyvä olla ja jokainen kokee tekevänsä tärkeää, merkityksellistä työtä ja saa vaikuttaa asioihin.

7.2 Kehitysajatuksia

Kyselyssä nousi esiin myös ajatus, voisiko sosionomin työ tulevaisuudessa olla kiertävän erityisopettajan kaltainen? Sosionomi olisi esimerkiksi erityisopettajan työparina. Työtehtäviä sosionomille löytyisi paljon, joista muutamana mainitakseni; moniammatilliset verkostopalaverit ja yhteistyö, lastensuojeluasiat, perheiden kokonaisvaltainen tukeminen ja arjessa auttaminen sekä palveluohjaus. Kyselyssä nousi esille ehdotus; voisiko tulevaisuudessa jokaisella päiväkodilla olla yksi oma sosionomi? Tai vaikka jokaisella kaupungilla

käytettävänä yksi yhteinen sosionomi? Perheet tarvitsevat ohjausta oikeiden palvelujen pariin ja tukea ja neuvoja vanhemmuuteen – esimerkiksi tässä sosionomi olisi oikea ammattilainen auttamaan.

Itse olin myös häkeltynyt törmätessäni Loimaan varhaiskasvatuksen sivuihin; Loimaalla työskentelee varhaiskasvatuksen kuraattori. (Loimaan kaupunki, n.d.) Minulle uusi ammattinimike, mutta tuntui heti hyvin merkitykselliseltä työltä. Sivuilla mainittiin varhaiskasvatuksen kuraattorin työtehtäviksi seuraavat: erilaiset keskustelut, yhdessä tekeminen, Lapset puheeksi-keskustelu, vertaisryhmät sekä avoin aamupäivätoiminta. Kuraattori tarjoaa perheille tukea arjen sujumiseen sekä vanhemmuuden, lasten kasvatuksen ja parisuhteen haasteisiin. Varhaiskasvatuksen kuraattori järjestää myös hyvän mielen ”nepsyryhmää”. Sosionomin koulutuksessa on mahdollista käydä myös laajemmat neuropsykiatriset opinnot tai valmentautua esimerkiksi neuropsykiatriseksi valmentajaksi (60opintopistettä). Tästä ammattinimikkeestä voisi moni kaupunki ottaa mallia. Kaikki työ mitä nyt teemme lasten eteen kantaa tulevaisuudessa hedelmää. Kaikki tuki ja apu mitä perheet saavat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on ensisijaisen tärkeää. Lapset eivät voi koskaan olla säästämisen kohde. Se mitä heidän suhteen säästämme nyt, tulee tulevaisuudessa vastaan.

Opinnäytetyötäni työstäessä ohjaava opettajani kertoi minulle Porin varhaiskasvatuksen perheohjauksesta. Perehdyin asiaan ja toistamiseen; olin hyvin häkeltynyt. Porin kaupungilla on hanke nimeltään: Varhaiskasvatus perheiden arjen tukena (Porin kaupunki, 2022.) Hanke tarjoaa asiakasperheille perheohjausta. Hankkeen tavoite on tukea vanhemmuutta, toimivaa arkea ja perheen arkea. Hankkeen perheohjaajaan voi olla yhteyksissä ja tapaaminen sovitaan lapsen varhaiskasvatusyksikköön. Perheohjaaja voi olla mukana seuraamassa lasta hänen varhaiskasvatusyksikössään, mukana varhaiskasvatuskeskusteluissa tai opastamassa perhettä erilaisten palveluiden pariin. Mielestäni tässä jälleen sosionomin ammattiin erittäin oivallinen työmuoto, josta voisi hyvin ottaa moni muu kaupunki oppia ja neuvoa. Jälleen itselleni varhaiskasvatuksen saralta uusi työnkuva, jolle uskoisin olevan käyttöä maanlaajuisesti. Suuri panostus tulevaan, joka varmasti kantaa hedelmää.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee korvaamatonta työtä yhteiskunnassamme ja työ varhaiskasvatuksessa on vaikuttavaa sekä yhteiskunnallisesti merkittävää. Laadukkaaseen varhaiskasvatukseen on syytä aina panostaa.

LÄHTEET

Ahonen, Liisa. 2017. Vasun käyttöopas.

Duunitori. (n.d.). Varhaiskasvatuksen opettajan palkka. Haettu 13.4.2024 osoitteesta: <https://duunitori.fi/palkat/varhaiskasvatuksen-opettaja>

Huittisten kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2023. https://www.huittinen.fi/files/12717/Huittisten_varhaiskasvatussuunnitelma_28.11.2023.pdf

Huittisten kaupunki. (n.d.). Varhaiskasvatus. Haettu 14.2.2024 osoitteesta: https://www.huittinen.fi/tietoa_huittisista

Keva. 2021. Kuntien työvoimaennuste.

<https://www.keva.fi/uutiset-ja-artikkelit/kuntien-tyovoimaennuste-hoitajapula-kaksinkertaistui-kahdessa-vuodessa/>

Kuntalehti, 2023. Kunnat ovat nostaneet varhaiskasvatuksen opettajien palkkoja – pula pätevistä henkilökunnasta pahenee. <https://kuntalehti.fi/uutiset/kunnat-ovat-nostaneet-varhaiskasvatuksen-opettajien-palkkoja-pula-patevasta-henkilokunnasta-pahenee/>

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT. 2022. <https://www.kt.fi/sopimukset/ukk/ovtes/oikeus-ves-paiviin>

KvantiMOTV, 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. <https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 1183/2021. Haettu 25.3.2024 osoitteesta: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211183>

Lapsen oikeuksien sopimus, 1989. <https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimuksen-koko-teksti/>

Lastensuojelun keskusliitto, 2019. Varhaiskasvatuksessa on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. <https://www.lskl.fi/kannanotot/varhaiskasvatuksessa-on-ensisijaisesti-huomioitava-lapsen-etu>

Loimaan kaupunki. (n.d.). Varhaiskasvatuksen kuraattorityö. Haettu 27.2.2024 osoitteesta: <https://www.loimaa.fi/varhaiskasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen-kuraattorityo/>

Opetushallitus. (n.d.). Mitä on varhaiskasvatus? Haettu 17.1.2024 osoitteesta: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

Opetushallitus. (2024). Tietoa varhaiskasvatuksesta monialaisen yhteistyön tueksi. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tietoa-varhaiskasvatuksesta-monialaisen-yhteistyon-tueksi>

Opintopolku. (n.d.). Sosionomi Amk. Haettu 15.1.2024 osoitteesta: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/koulutus/1.2.246.562.13.000000000000000000254>.

Porin kaupunki. 2022. Varhaiskasvatus perheiden tukena-hanke. <https://www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/hankkeet-ja-verkostot/hankkeet/varhaiskasvatus-perheiden-arjen-tukena-hanke/>

Satakunnan Ammattikorkeakoulu. (2024). Kirjallisten töiden ja opinnäytetyön ohjeet. Haettu 20.1.2024 osoitteesta: <https://www.samk.fi/opinnaytetyon-ohjeet/>

Sosiaalipedagogiikka. (n.d.). Haettu 13.2.2024 osoitteesta: <http://www.sosiaalipedagogiikka.fi/sosiaalipedagogiikka/>

Talentia. (n.d.). Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva. Haettu 30.1.2024 osoitteesta: <https://www.talentia.fi/nain-vaikutamme/talentia-vaikuttaa-varhaiskasvatuksessa/varhaiskasvatuksen-sosionomin-tehtavakuva/>

Talentia. (2023). Sosionomit varhaiskasvatuksessa: Opas työntekijöille ja työnantajille. <https://talentia.lukusali.fi/#/reader/e3226696-9654-11ed-b7db-00155d64030a>

Tampereen kaupunki, 2023. Varhaiskasvatuksen ammattilainen tai vastavalmistuva, tule meille töihin! <https://www.tampere.fi/ajankoh-taista/2023/03/27/varhaiskasvatuksen-ammattilainen-tai-vastavalmistuva-tule-meille>

Tehy. (n.d.). Haettu 22.3.2024 osoitteesta: <https://www.tehy.fi/fi/tyoelama-opas/koulutus-ja-osaaminen/varhaiskasvatuksen-henkiloston-kelpoisuusehdot>

Tieteellinen neuvottelukunta, 2023. <https://tenk.fi/fi/tiedetilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Haettu 29.3.2024 osoitteesta: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

LIITE 1: SAATEKIRJE

Hei!

Opiskelen Satakunnan Ammattikorkeakoulussa sosionomiksi. Teen opinnäytetyöni aiheesta: *Varhaiskasvatuksen sosionomi: työnkuva ja osaaminen*. Opinnäytetyöni yhteistyökumppanina on Huittisten kaupungin varhaiskasvatus. Opinnäytetyöni tavoitteena on tuottaa tietoa sosionomin työnkuvasta ja osaamisesta varhaiskasvatuksessa.

1.9.2018 tuli voimaan uusi varhaiskasvatustuki, joka muutti varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta merkittävästi. Suurin muutos aiempaan lakiin verraten on varhaiskasvatuksen opettajan sekä sosionomin ammattinimikkeiden erottelu toisistaan. Vuodesta 2020 alkaen ryhmissä tulisi työskennellä varhaiskasvatuksen opettajana, sosionomina sekä lastenhoitajana. Erityisesti sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa muuttui, sillä uudet varhaiskasvatuksen sosionomiksi valmistuvat tulevat työskentelemään varhaiskasvatuksessa nimikkeellä varhaiskasvatuksen sosionomi eivätkä ole enää kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään.

Alla on kysely, johon toivoisin teidän vastaavan. Kysely tuottaa tietoa sosionomin uudesta roolista varhaiskasvatuksessa ja siitä, miten sosionomin ja opettajan työnkuvat muotoutuvat yhteen. Kysely aukeaa painamalla alla olevaa linkkiä ja vastaamiseen menee noin 15 minuuttia. Kyselyyn vastataan anonymisti eikä mitään henkilötietoja tulla julkaisemaan opinnäytetyössäni.

LINKKI KYSELYYN:

<https://forms.gle/pKFDXxhGkhJMknEf7>

Toivon saavani mahdollisimman monelta vastauksen 26.2.2024 mennessä. Jos herää jotain kysyttävää, minuun saa olla yhteydessä!

Ystävällisin terveisin,
Kira Raittinen, Satakunnan Ammattikorkeakoulu
kira.m.raittinen@student.samk.fi

LIITE 2: KYSELYLOMAKKEEN RUNKO

Olen tutustunut sähköpostissa olevaan ohjeistukseen huolellisesti. Annan suostumukseni sille, että vastauksiani käytetään opinnäytetyössä.

Kyllä

Ei

Kuinka kauan olet työskennellyt varhaiskasvatuksessa?

1-5vuotta

5-10-vuotta

10-15-vuotta

Yli 15-vuotta

Koulutustasosi

Yliopisto

Ammattikorkeakoulu

Ammattikoulu

Muu, mikä

Vuonna 2018 varhaiskasvatuslaki muuttui. Varhaiskasvatuksen sosionomin ja varhaiskasvatuksen opettajan ammattinimikkeet eroteltiin toisistaan. Oliko muutos mielestäsi

Tarpeellinen

Tarpeeton

En osaa sanoa

Kummalle mielestäsi kuuluu pedagoginen päävastuu lapsiryhmässä?

Sosionomille

Opettajalle

Molemmille

Kummalle mielestäsi kuuluu päävastuu palvelujärjestelmän tuntemisesta?

Sosionomille

Opettajalle
Molemmille

Kummalle mielestäsi kuuluu päävastuu perheiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä?

Sosionomille
Opettajalle
Molemmille

Kuuluuko mielestäsi perheiden neuvonta ja ohjaus sosiaali- ja terveystalvuiden pariin

Sosionomille
Opettajalle
Molemmille

Tuleeko sosionomilla olla yhtä paljon suunnittelu-, arviointi- ja kehittämiskaa (SAK) kuin opettajalla?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Opettajalle kertyy vuodessa työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisia VES-päiviä yhteensä 5. VES-päivät ovat siis ylimääräisiä vapaapäiviä. Tulisiko näiden päivien kertyä myös sosionomille?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Tuleeko mielestäsi sosionomilla ja opettajalla olla samansuuruinen palkka?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Kuuluuko mielestäsi moniammatillisen verkostotyön päävastuu
Sosionomille
Opettajalle
Molemmille

Onko omassa työyhteisössäsi keskusteltu tulevasta lakimuutoksesta?
Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Ajatuksia, mielipiteitä vapaasti kysymyksiin tai aiheeseen liittyen

LIITE 3 TUTKIMUSLUPA

Otsikko Tutkimuslupa, Varhaiskasvatuksen sosionomi: työnkuva ja osaaminen

Asia Tutkimusluvan myöntäminen

Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelija (sosionomin tutkinto-ohjelma) anoo tutkimuslupaa otsikon mukaiseen tutkimukseen. Hän sanoo lupahakemuksessaan mm seuraavaa: Uusi varhaiskasvatuslaki (540/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Se mullisti varsinkin sosionomin roolin varhaiskasvatuksessa. Käytännössä tuoreet, valmistuvat sosionomit eivät enää ole kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään, vaan nimike on varhaiskasvatuksen sosionomi. Edelleen työntekijät "kentällä" eivät käytännössä tiedä mitä tämä varhaiskasvatuslain tuoma muutos tuo tullessaan ja miten se vaikuttaa käytännössä varhaiskasvatuksen arkeen. Varsinkin vastavalmistuvat sosionomit kaipaavat lisätietoa ja konkreettisia työtehtäviä tulevaan. Mihin heidän koulutuksensa tulee jatkossa riittämään? Myös varhaiskasvatuksen opettajille tieto tulevasta on erityisen tärkeä. Opinnäytetyö tavoittelee tiedon tuottamista aiheeseen liittyen. Se avaa näkökulmia ja antaa havaintoja. Tarkoitus on tuoda mahdollisimman paljon tietoa sosionomin työnkuvasta ja osaamisesta. Kysymyksiä joihin opinnäytetyöllä pyritään vastaamaan ovat: 1) Mikä on sosionomin rooli varhaiskasvatuksessa? 2) Miten sosionomin ja opettajan työnkuva eroaa toisistaan? 3) Mitkä ovat sosionomin vahvuudet? 4) Miten sosionomin osaaminen näkyy varhaiskasvatuksessa? Tutkimuksen aineisto kerätään kyselyllä noin 20:lle varhaiskasvatuksen ammattilaiselle. Tavoittelen moniammatillista näkökulmaa, joten osoitan kyselyni niin lastenhoitajalle, sosionomille kuin varhaiskasvatuksen opettajallekin. Mahdollisesti myös varhaiskasvatusjohtajalle sekä kiertävälle erityisopettajalle.

Aineiston keruu-aika: helmikuu 2024.

Päätös Myönnän anomuksen mukaisen tutkimusluvan.

Opinnäytetyötä ei tehdä työsuhteessa, eikä sen tekemisestä makseta palkkaa. Opiskelija huolehtii itse opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuneista kustannuksista.

Opinnäytetyö on laadittava hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti.

Osallistuminen kyselyyn on työntekijöille vapaaehtoista.

9.2.2024

Varhaiskasvatusjohtaja